

ГАЗЕТА ВЫХОДІТЬ РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE”DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND”ВОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНА
ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

•DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAČKAUSČYNA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Vladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Bačkauskščyna“ („Das Vaterland“),

(13 b) München 19, Schliessfach 69.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl., G.m.b.H., München 19, Bothmnerstr. 14
Ц а и а : Нямеччына: на год — 14,— м.; 6 м-цау — 7,50 м.; 3 м-цы — 4,25 м.;
ЗША і Канада: на год — 8,— д.; 6 м-цау — 4,50 д.; 3 м-цы — 2,50 д.; 1 ну-
мар — 0,20 м. Ангельшчына й Аўстралія: 39 шыл.; 21 шыл.; 12 шыл.;
Больгія: 210 фр.; 120 фр.; 75 фр.; 5 фр. Францыя: 800 фр.; 450 фр.; 250 фр.;
20 фр. Аргентына: 80 пэз.; 45 пэз.; 25 пэз.; 2 пэз. Перасылка лётніцкай пош-
той каштупе падвойна. Падвойныя нумары газеты разам з «Каласкамі» ўважаюцца за падвойныя.

Банковое кошло: Zeitung „Bačkauskščyna“,
Konto Nr. 357-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.

36 (472)

Нядзеля 27 верасьня 1959 г.

ГОД ВЫДАННЯ 13

На маргінэсе гастроляў Хрущчова

Хрущову ўдалося ажыцьцяўіць свой як ён ставіца да права народаў на саплян наведаць Амэрыку. Яшчэ цяжка прадбачыць вынікі гэтага падарожжа. Да гэтага часу ясна адно: памылаліся чаго адказаць, як толькі назваць гэтыя, хто думаў, што Хрущчоў едзе ў Амэрыку паглядзець, як жывуць Амэрыканцы, а перадусім амэрыканскія работнікі, як функцыяне амэрыканскай дэмакратыі, ды што такое амэрыканскі спосаб жыцьця нааугл. Як правільна зауважаюць заходнія камэнтары, Хрущчоў прыехаў не глядзець, а гаварыць. Гаварыць ён, як ведама, любіць. Толькі цяпер яму даводзіцца гаварыць у зусім іншых умовах — ня перад «дружылобнай» аўдыторыяй «сацыялістыгнага лагеру», а ў цэнтры «сусветнага капітала», сярод «улортыстаўскага акулаў» ды перад свабоднай, пазбаўленай якіх-небудзь аблежаванняў, хоць і культурнай, публікі. Гэта не Москва або іншая месца савецкага блёку, дзе кожнае ягонае слова безапэляцыйна прымеца ў суправаджаеща «працяглымі волескімі». Тут бальшавіцкая догма непамылнасці цэнтральнага камуністычнага дыктатара ня мае сілы. Хрущчоў гэта добра ўсьвідомляе. Тон ягоных выступленняў і гутарак з Амэрыканцамі ён амэрыкызначаючы, чымся тон адпаведных ягоных гутарак, напрыклад, у Москвe. Аднак звмест застаецца той самы Хрущчоў ведама, чаго ён хоча. Толькі тут яму даводзіцца значнае цаяжэй.

Калі прыпуштыць, што нацыянальнае пытанье ў Савецкім Саюзе «ня існуе» так, як «ня існуе» сацыяльная нароўнасць, эксплюатацыя чалавека дзяржавай, палітычнае быспраўе, духове панавленыне, дыктатура партыі і гэтак далей, дык з Хрущчовам можна пагадзіцца. Паводле яго, усе гэтыя існуючыя юндэмічныя прыналежнасці бальшавіцкай сістэмы — «ня існуюць». Канкрэтных доказаў адсутнасці нацыянальнай проблемы ў СССР Хрущчоў, зразумела, не падаў. Што ўсе народы разам «будуюць камунізм» — гэта яшчэ нікі доказ. Справаўбы, скажам, сам Хрущчоў прызываюць «Расей». Наколькі ведама, гэта

сацыялізм! Што зь ім сталася-б? Танцам «Гапака», хіба, не абыўшлося-б... Гэтак сама «усе, дружна «будуюць» і пры

Хрущчове...

На запраўдныя адчуванні Хрущчова ў нацыянальным пытанні працівае шмат съявіла яшчэ адзін факт. Хрущчоў **без найменшага хвалівання** пераносіць та-
кую, здавалася-б гэрозію з пункту гле-
дзяньня фармальнае бальшавіцкіх іза-
ляцічных прынцыпаў аб дзяржавайной структуры Савецкага Саюзу, як атоесам-
ліванне СССР з Расей. Амэрыканцы, ці
то думаючы яшчэ дарэвалюцыйнымі
дзяржавайными паняццямі, ці каб замест
двух слоў ужываць толькі адно, ці, маг-
чыма, вычуваючы запраўдны дух сянь-
нішняга СССР, у тутарках з Хрущчовам,
у бальшыні выпадкаў, Савецкі Саюз на-
зываюць «Расей». Наколькі ведама, гэта

(Заканчэнне на 2-ой бач.)

Як Саветы даганяюць

Нязначае палепшанье жыцьця ў Савецкім Саюзе раздзымухваща камуні-
стымі правадырамі і прэсай да над-
звичайных дасягненняў, росквіту й
дабраўбы. Каб пачывердзіць гэтыя сум-
леўныя дасягненны, прыводзяцца ліч-
бы павялічэнія прадажы прадуктаў
харчавання й тавараў дамашнія.

Да ліку выключных дасягненняў камуністычнага прапаганды заснаваны на
адносіці паміж свабоднай інфарма-
цыяй і дзяржаўнай цэнзурай дыктатуры,
а таксама характэрны прыклад захо-
ваних дыктатараў ў свабодных аbstаві-
нах. Непадрыхтаванасць і няздол-
насць дыктатараў гаварыць запраўд-
ай або майстэрні для рамонту кухон-
ных прыладаў.

Усе гэтыя «дасягненны» прыпісваюць
настонным клопатам камуністычнай
парты. Выглядае так, што каб спыні-
цца гэтыя партыйныя клопаты, то на са-
вецкай зямлі ўсё загінула-б.

„Ганібалъ антэ портас“

«Ганібалъ антэ портас» — Ганібалъ пад
вымарыстоўвае способы ў сядроках. Не
брамамі Рыму — такімі славамі білі на
трывогу старадаўны Рымляне перад
страшным ворагам Ганібalem, які пачы-
наў атаку сталіцы рымскай імперыі —
Рыму. Сяняня паўтараеца гісторыя. Ля-
варот вольных краінаў паяўліся сучас-
ны Ганібалъ, маскоўскі дыктатар Мі-
кита Хрущчоў. Розніца толькі такая, што
яшчэ заходнія вольныя съевіць на б'ешь на
трывогу, але сам адчыняе свае брамы ў
упуск маскоўскага Ганібала ў свае га-
спадарствы, думаючы, што ён зрачэцца
сваіх захопніцкіх шалённых пляніў на-
паволенія рэшты вольнага съевету, па-
бачыўшы дасягненны культурнага съевету.

Але так старадаўны, як і сучасны Ганібалъ патое і вядзе атаку супраць куль-
турнага съевету, каб завалодзіць награмад-
жанымі багаццямі й культурнімі цэн-
насцямі эзрабіцца ўсіх сваіх навіль-
нікамі. Прэезд маскоўскага дыктатара
у Амэрыку пад шум савецкай прапаганды
абы выстрале ракеты на месяц, пад
выстралы камуністычных банды ў Ля-
жосе мае за сваю мэту паніціз заброн-
ную пільнасць Амэрыкі, выбіцьце яе з
палахэнія дыктатараў.

Гэты мамант для нас не абыякава. Словамі гэтых Хрущчоў на кінёу «вось так сабе». Тым больш, што непасрэдна аб
нацыянальным пытаньні ў яго нікто ня
пытліўся. Хрущчоў усё-ж палічыў па-
тробным падкрасліць, што ўсе народы
СССР: Расейцы, Украінцы, Грузіны, Бе-
ларусі і так далей жывуць дружна і ду-
моюць толькі аб камунізме.

Пазнейн, у гутарцы з прадстаўнікамі
амэрыканскіх прафсаюзаў, на пытаньні
меюць, да чаго імкнецца Москва і якія

Пасылі заканчэння вайны прайшло ўжо пятнадццаты гадоў. Гадоў надзы-
чайных цяжкіх, галодных і халодных, га-
доў напружанай прымусовай працы на-
хвябрыйках, заводах, у калгасах і саўга-
сах. Асаблівы ціжар несыць і нясуць
жанчыны на так званых будоўлях каму-
нізму і цяпер на рыштаванін паваж-
чае месца адведзена жанчыне. Нідаўна,
17 верасьня сёлета газета «Советская
Беларуссія» на першай бачыне змісь-
ціла фотадызмак будаўніцтва ў Гарадзі-
цукровага заводу. На першым пляне фо-
тадызмку скончыўшай сярэднюю школу
Тамара Антоновіч паказана мулірам. У
паяснільным тэксле к фотадызмку
адзначана: «Ня трудна ўяўіць, што ча-
кала-б яе (Тамара) дваццаць гадоў на-
зад, у ўмовах сацыяльнага нацыяналь-
нага ўціску ў буржуазнай Польшчы».

Тамара Антоновіч паказана мулірам. У
паяснільным тэксле к фотадызмку
адзначана: «Ня трудна ўяўіць, што ча-
кала-б яе (Тамара) дваццаць гадоў на-
зад, у ўмовах сацыяльнага нацыяналь-
нага ўціску ў буржуазнай Польшчы».
Можна дапускаць, што пры Польшчы
Тамара на скончыла-б сярэднюю школу,
але тым, хто скончыў — на прышлы-
б працаўца мулірам. Да рэчы, у савец-
кай прэсе сям-там вельмі нясьмелы на-
мікаецца, што пара вызваліць жанчыну

Прыезд маскоўскага Ганібала Мікіты
Хрущчова ў Амэрыку паказаў вельмі
добра настроі амэрыканскай народу.
Салодкі ўсъмешкі Сталінскага сатрапы
глагомцы мадзярскага народу веда-
мыя кожнаму амэрыканскуму дзіцяці.

Амэрыканскі народ на вышыу на спат-
каны маскоўскаму Ганібalu, але пад
этом званоу ўсіх саўтвіні падаўся-
тавараў падзілнікай і 13.000 швейных ма-
шын паняленовых народу.

Каб не апінуцца ў съемнымі стано-
вішчы перад работнікамі заводу, якія
даюць пойнае права на больш спакойную
працу, без сацыяльнічнага спаборніцтва,
без падарвання вантро-
бай, бяз штурмаў і вахтаў на працы.
Вось-же, каб падняць аслабленую праца-
здольнасць з камуністычнымі дадатка-
мі, камуністычнае кіраўніцтва ўжывава-
е розных спосабаў.

Апошнім часам для падняцьця на-
стороду работніцкіх масаў практыкую-
ща на прадпрыемствах даклады міністру.

Русыфікацыя ўсьцяж шалее...

На бачынах «Бацькаўшчыны» даволі

часта прыводзіліся факты ѹ матарыялы зь беларускай савецкай прэсы аб
съядомай і адкрытай русыфікатар-
скай акцыі, праводжанай бальшавікамі
ў кожнай галіне культурнай грамадз-
кага жыцьця ў падсавецкай Беларусі.
Адначасна з гэтым былі таксама пада-
ваныя многія факты станоўкага супра-
ціву гэтым русыфікатарскім палітыцы,
якія распачаўся ў пачатку 1957 году ў ва-
сірэзідзі з пісменнікай, студзенскай
молодзі ѹ настаўнікай ды заходзілі шы-
рокие адпостраванні на бачынах беларус-
кіх савецкага прэсы, галоўна газеты
«Літаратура і Мастацтва». Чытачы

«Бацькаўшчыны» аб гэтым масавым ру-
ху ў вабароне правоў беларускіх мовы

е ў якіх выносицца на дэйніца съяві-

ло проста дзікія ѹ неабмежаваныя ў

свайгінізме ѹ нахабнасці факты ру-

сіфікатарскай акцыі ў Беларусі. Да та-

кіх артыкулаў належыць

«Літаратура і Мастацтва».

Паўнасцю тады, бо даслоўна кожны раб-

ок артыкулу — гэта дакументальны ма-

татыр плянавай і ўсіх дробязах

адбуманай русыфікатарскай акцыі.

Пры чым, гэтыя акцыі праводзіліся

ні толькі беспасрэдна, але перадусім

пасярэдна ѹ да некаторай меры зама-

савана, хадзіць маскаванне ў якіх

стасіўністэў

нікі

шырокаў

з'яўляюцца

з'яўляюцца

з'яўляюцца

з'яўляюцца

з'яўляюцца

з'яўляюцца

„Прагрэсыўнасьць“ расейскага каленіялізму

Калісці мы пісалі, што ў канцы мая таныні: захопніцкую й каленізатарскую рэакцыю шмат гавораць пра расейскія падтыху царызму й ту аб'ектыўна-прагрэсыўную ролю, якую адбыграла для нерасейскіх народоў іх прылуччыне пытаньню, ці прылуччыне Сярэдняй Азіі да Расеі было прагрэсыўным звязвіцам для сярэднязіяцкіх народоў, ці не. Мы пісалі таксама, што гэтая сэсія працавала ў пажаданым кірунку для партыі й прызнала зь месца «вялікае прагрэсыўнае значэнне» гэтага прылуччыне для сярэднязіяцкіх народоў, падараванае царскім і савецкім каленіялізмам.

Гэтая пытаньне ня перастала трыво-жыць партыю й ціпер, як яно трыво-жыта яе з пачаткам засновання савец-кай імперыі й асабліва ў пачатку 1950-х годоў, калі таксама склікаліся падобныя сесіі й адзінім крытэрыем у выграшэн-ні пытаньня быў загадзя прыдуманы тэрмін «прагрэсыўнасьць». Ён паглынуў суседніх народоў, і настуло ве-аўтаданыне вялікіх тэрто-рияў у вадно цлае. Другое таму, што нацыянальны супраціў прадбачваў зын-шычыне вымушаных формаў адзінан-ні й патрабаваў, каб гэтая адзінанне асноўвалася на прынцыпах супрацоўніцтва й дабравольнага саюзу. Апошнія стала магчымым толькі пасля Каст-рычніцкай рэвалюцыі, дзякуючы баль-шавіцкай нацыянальной падтыху. Тому ўсіякі нацыянальны супраціў нерасей-скіх народоў гэтага перыяду траба ува-жаць за рэакцыі, бо ён ішоў у раз-рэз з інтарэсамі пралетарскай рэвалю-цыі й з прынцыпам пралетарскай ін-тернацыяналізму. А ўрэшце, дадае А. Піскоўскі, калі-б які народ і адзінліц-ад Расеі, дык ён згубіў бы магчымасць вызваліцца сацыяльнай нацыянальна-сту, што ён нямінуча трапіў-бы пад уладу іншых дэспотаў.

Як бачым, А. Піскоўскі ўвесь час вы-кручаеца прызнаць магчымасць існа-ванні незалежных нацыянальных гас-падарстваў панявленых сяняня Мас-квой народоў. Паводле яго ўсе народы мусіць быць падпрадкаваныя пана-ванню іншых і ў першую чаргу пана-ванню расейскага народу. Над гэтым пытаньнем мы і затрымаемся.

Згодна Піскоўскага, расейскі каленія-лізм адбыраў глыбока прагрэсыўную ролю ў жыхыцці нерасейскіх народоў. Прагрэсыўнасьць гэтага заключаеца ў першую чаргу ў факце збліжэння не-расейскіх народоў з сацыяльными рухамі найбольш прагрэсыўнага ў сувесце расей-скага народу. Гэтага факту на мог ачар-ніць навет найбольш жорсткі расейскі каленіялізм, ні рабунковая нацыяналь-ная падтыху расейскага царызму. Апра-ца расейскага народу, нікто ў сувесце ня мог даць таго нерасейскім народам, што яны маюць сяняня ў Савецкім Саюзе. Адным словам, толькі дзякуючы расей-скаму народу, ягонымі перадавымі пра-грэсыўнымі ідэм на сяняня нерасейскіх народы Савецкага Саюзу жывуць нацыянальна свободныя жыхыццём і распры-гоненіем сацыяльна.

Апрача гэтага, нерасейскія народы змаглі пазнаць і авалодзіць багацтвамі культуры расейскага народу, што для іх таксама збліяеца вялікім прагрэсам. Што-ж тады траба іншага: сядзі ў спа-жыўці багртутаваны відучай ролі расейскага народу выражаючы імкнен-не да панаўніння над іншымі народамі. У гэтым і ляжыць жывая сутнасць расейскага імперыялізму.

Нé, за мяжой сядзіць «буржуазныя нацыяналісты», якія разам з «захоўні-2) кі» пад кіраўніцтвам вялікага расейскага народу.»

В. ПАНУЦЭВІЧ

Плян Агінскага у 1811 г. аб узнаўленыні Вялікага Княства Літоўскага

(Працяг з папярэдняга нумару)

дражніла Расею. Нарастала з дня на дзень небясьпека вайны Расеі з Францыяй. Варшаўскае Княства мела ціпер 60.000 войска, а на нашых і ўкраінскіх землях распілі сымпаты да Напалеона. У студзені 1811 году ўжо сам Аляксандар уступіў у перапіску з Адамам Чартарыскім у справе «польскай» ды выказаў свой плян. Цар прапанаваў за калібарацию Княства Варшаўскага супраць Напалеона адбудову «Польшчы» пад сваёй пратэктарыяй і каронай з усходнімі граніцамі на Дзівіне, Беразіне і Дніпры ды зь лібралістичнай канстытуцыяй. У іншым лісце з 31 студзеня 1811 г. яшчэ дакладней выкладаў свае думкі:

«1) Дзяржава, якую я маю на думцы і якая хоча прыступіць да адбудовы Польшчы, ёсьць Расея.

2) Цераз названую адбудову разумею далуччыне ўсяго, што некалі належала да Речы Паспалітай, уключачы да яе рускія (украінскія — В. П.) землі, апрача Белай Русі, так што Дзівіна, Беразіна й Дніпро тварыт-б ўсходнюю мяжу.

3) Урадоўцы, устаноўленыя ўлады, а таксама і армія будуть зусім нацыянальныя, польскія.

4) На помнічы канстытуцыі 3-га мая, нічога не могу скажаць, пакуль яе не перагляду. У кожным выпадку дам лібралістичную канстытуцыю, якая задаволіць жаданьне наслеўніцтва.

5) Каб пераканаць аб шчырасці дадзеных прапановаў, праклямаць аб адбудове Польшчы маюць папярэдзіць іншыя дзеяніні, а сам акт будзе пачаткам выкананія пляну.

Але вось умовы «сінё ква іон», пад якім іду на гэткія ўступкі:

1) Каралеўства польскае мае быць на заўсёды злучанае з Расеяй, цар якой будзе тытулавацца «царам усерасейским і каралём польским».

2) Забясьпечаныне фармальнае й станоўкае аднадумнасці волі і пачуццяў насељніцтва Княства, якое мае быць узмоцнена подпісамі найбольш знамянітых і аўтартытэтных асобаў».

Як бачым з гэтых пісмаў, цар хацеў здаўцы прыхы-насьца Паліякія за кану торгу нашымі землямі, сұлячы ім мя-жу на Дзівіне, Беразіне й Дніпры, а на стала анектуючы на-шыя ўсходнія землі, названыя «Белай Русі». Прышомні на-гэтым месцы, што Ленін і ягоныя бальшавіцкія памочнікі гэ-тую мяжу сулілі Паліякам у студзені 1919 г., дурманячы так-сама Паліякія, як Аляксандар I у 1811 г. Пакульшто ня было навет узламінуць аб «Ліцьве», як б. складовай частцы супольнай дзяржавы з Польшчай.

«Ліцьвіскі» плян Аляксандра

Стары Чартарыскі лічыў гэты расейскі плян за недамэтны, неактуальны. Надзея на Напалеона прысланялі ўсякі ўжо па-сулы расейскія. Цар прымушаны быў шукаць новага пляну, ужо так сказаць «скрамнейшага», «ліцьвіскага», каб забяспе-чыцца перад эвентуальнымі паўстаньнямі на акупаваных зем-лях, інспіраванымі напалеонаўскімі агентамі. Думка гэтага на-царскіх дзварыў начала разъвівацца ў канцы 1810 г., калі пер-шая спроба прычыніцца сымпаты Паліякія Княства Варшаў-скага не варажылі ўдачу. Памочнік Качубея Спіранскі тады працаваў над праектам рэарганізацыі адміністрацыйнага па-дзелу расейскай імперыі, кіруючыся дэцэнтралізацыйнімі на-стаўленінімі ды прызнаючы для толькішто захопленай Фін-ляндіі аўтанаўмную праўву. У яго быў таксама плян выдзя-ліць у аўтанаўмную адзінку й Літву (Беларусь). Цар Аляксандар таксама згодны быў на гэты плян, і яго выявіў у гутарках з Чартарыскім. Гэты апошні, як Паліяк, спачатку адгавар-ваў цара ды прызнаныя аўтанаўмі Вялікому Княству Літоў-скаму, баючыся, што такім чынам будзе змарнаваны ўсёс плянізацыйны працэс.

Русыфікацыя шалее...

(Заканчэнне з 1-ай бачыны)

шыльда, пад якой хаваеца на толькі расейскі змест, але й расейская форма. Бы як съязвярджаючы ранейшыя матэ-рыялі, друкаваныя ў «Бацькаўшчыне», у гэтых «беларускіх» школах навучанье ў балыкі выкладаў праводзіцца таксама па-расейску.

Аўтар артыкулу «З дакладнасцю лі-чальнай машыны» выцягнуту на дзённае съязвярдзе жахлівія факты поўнай дыскрімінацыі беларускіх мовы й літаратуры ў школах БССР, і съяз-домага інтарэснай і сабатаванай, толькі, на жаль, не называў іх іхнім імем і не падаў іхніе прычыны. А імя і прычына гэтага звязвіца — **русыфіка-цыя**, якай звязлілеца канчатковай мэ-таму камуністычнай партыі ў дачыненіі нерасейскіх народоў.

У гэтym дачыненіі вельмі вымойным можа быць артыкул кандыдата філя-лягічных навук Анатоля Аксамітава «Мова — душа народу», надрукаваны ў верасёвым 9-ым нумары часопісу «Ма-ладоўшыць». Коротка насыветліўшы ўзынкненне й развязвіць беларускіх мовы згодна з груба тэндэнцыйнімі далёкімі ад навукавага аўтэктыўізму камуністычнымі гісторыяграфічнымі і лінгвістычнымі тэорыямі ды съязв-дзіўшы «пазытыўны» й, «пажаданы» ўпілій расейскай мовы на беларускую, прычыненыя памылкі ўзяліцца пад аўтаром — съяз-домым, плянавым і прымусовым русы-фікаваны беларускай і ўкраінскай мовеў пад аўтарынна, якаб пля-навым і пазытыўным працэс, на толькі савецкай прэса, але й навуковай фі-ліягічнай літаратуре.

Гэтага у запраўдніцы выглядае «адзін на правільнае развязванье нацыяналь-нага пытаньня» ў Савецкім Саюзе! Гэ-так выглядае «буйны росквіт» нацыя-нальных культур у ўмовах шалене-русыфікацыі!

Ст. Крушиніч

На маргінэсе гастроляў Хрущчова

(Заканчэнне з 1-ай бачыны)

та з боку Хрущчова да гэтага часу ні-кіх пяречаньняў ці выясьненняў на выклікала. Наадварот, і сам часта лю-біць ужыць зарат: «мы, Рускіе...» — разумеючы пад гэтым, бязумоўна, як толькі слаба і політбюро..., а ўсёс

З другога боку, Хрущчоў не забываеца пра заходні каленіялізм і каленіяль-ны народы Захаду. Праўда, Хрущчоў адчувае, што тут для яго прапагандо-вия магчымасць звужаюцца. За апо-шнія гады столькі краінай атрымала не-залежнасць, што каленіяльны статус у некамуністычным съвеце хуткі канчат-кова зьнікае. Таму, выступаючы ў Нью-Ёрку на сесіі Генеральнай Асамблеі Арганізацыі Задзіночаных Нацый, ён пе-расціцерагаў ужо незалежныя краіны ад дадэшай эканамічнай эксплятатациі іх з боку быўшых мэтраполій.

Вывад напрошваеца сам. Нагоду свайго падарожжа ў Амерыку Хрущчоў не ў вапошно чаргу хацеў выкарыстаць для таго, каб адзягніць увагу субету ад запраўднага палітэ-чынія колы правильна зразумелі сутнасць бальшавіцкай нацыянальной палітыкі, выкryлі й закранулі найбольш балоючое й слабое месца бальшавіцкай систэмы. Свайм «міралюбным» жэстамі ды на-стайлівымі прапановамі ад няумешван-ні ўнутраныя справы іншых дзяржаваў Хрущчоў ясна здраджвае боязь пе-рад актыўнай палітыкай вызваленія ў дачыненіі да падсавецкіх народоў, якія да гэтага ўлучае нацыянальны аспект гэтай праблемы.

Ці ўдасцца Хрущчову дасягнучь свае мэты — будзе залежыць ад палітэчнага разуму і пасыядоўніці Амерыканскай. Нельга забывацца, што ад «сусветнай камуністычнай рэвалюцыі» ў яго розных формах ні Хрущчоў, ні іншыя камуністычныя аўтарытэты ніколі не адмаяліся, і, напоўні, не адмоявіца.

Ю. Дубовік

З дакладнасьцю лічыльнай машины

Цяжка пераацаніць ролю школы ў літаратуре, літаратуре Я. Коласа і Я. Купалы, К. Чорнага і К. Крапівы, М. Танка і А. Куляшова. Гэты сваесабліві падыход фактычна мякже з нігілістичным адмаленьнем багатых скарбай беларускага мастацкага слова. І таму на дзіўна, што ўва ёсёй кніжцы аўтар нідзе больш ні прыводзіць ні аднаго прыкладу ці ілюстрацыі на матарыяле беларускай літаратуры, навет там, дзе ў гэтым ёсць самая войстрай неабходнасць. Так, напрыклад, Д. Ляшчынскі на 14 стр. піша:

«У чытаныні вучняў пачатковых клясаў першае па колькасці места займаюць казкі й апавяданні для дзяцей. У чытаныні вучняў I і II клясаў гэтыя творы складаюць да 90 працэнтаў ад агульнага ліку чытаных кніг Расейскай народнай казкі, казкі народу СССР, казкі А. Пушкіна, Д. Маміна-Сібірака, апавяданні й казкі Л. Талетога, К. Ушынскага, дзіцячыя творы А. Барто, В. Біянкі, К. Чукоўскага, С. Маршка, С. Міхалкова, і іншых савецкіх пісменнікі, казкі Андерсена й братоў Грым і іншых дзіцячых замежных пісменнікі ўзяліяюща ўлюбленымі кнігамі для чытаныння дзяцей 7—8-гадовага ўзросту».

Дык ж чытаюць вучні I—II клясаў беларускіх школ? — хочацца пастаўіць пытаныне даследчыку. Яны-ж яшчэ на ўмёюць чытаць парасейскую (расейская мова вывучаеца імі з трэйце клясы). Ці карыстаюцца толькі перакладной літаратурай?

Такім-ж чынам Д. Ляшчынскі расказае аб пазаклясным чытаныні вучняў V—VII—VIII—X клясаў. І ніводнай ілюстрацыі на матарыяле беларускай літаратуры. Мімаволі падумаеш: дарэнію выхаваеца аўтар, што ім алагуе волыту рады школ Беларускай ССР; паасобныя спасылкі на школы Беларусі аб гэтым яшчэ на съветчыца.

«Значыць у ёй адлюстравана спэцыфіка пазакляснага чытаныні ў школах рэспублікі?» — падумаеме чытач.

Нажаль, пры азnamленні із зъмесцем ён упадзе ў горкае расчараўаныне. Гэта спэцыфікай тут, навет, і на пахне. Можна сказаць болей: яна амаль поўнасцю ігнаруеца. Аб чытаныні вучнямі школ БССР твораў беларускай літаратуры аўтар гаворыць... на няпойўных дзяўзах старонках кніжкі (стар. 38—39) ды і то ў самых агульных выразах. Разважаныне гэтае, аднак, заслугоўвае самай пільнай увагі. За творамі беларускіх пісменнікі Д. Ляшчынскі, як відаць, на прызнае выхаваўчага і адукцыйнага значэння для вучняў. Чытаныне іх дзецы, на яго думку, альбігрывае ролю толькі ў вывучэніні візультату. Разважаныне гэтае, аднак, заслугоўвае самай пільнай увагі. За творамі беларускіх пісменнікі Д. Ляшчынскі, як відаць, на прызнае выхаваўчага і адукцыйнага значэння для вучняў. Чытаныне іх дзецы, на яго думку, альбігрывае ролю толькі ў вывучэніні візультату.

Вось чаму аўтар аблежаваўся выпадковай статыстыкай усяго толькі па трох беларускіх школах. Ён падлічыў, што прычтываны ў 1956—1957 наузначальнікі дзеўчынскіх вучнямі IV—VI клясаў Ратамскай СІШ (Менскі раён) і вучнямі III і IV клясаў 23 СІШ Менску кнігі беларускіх пісменнікі складлі 10 працэнтаў ад агульнай колькасці прычтываных кніг. Па IV клясу 41 СІШ Менску гэтая лічба ўпала да 7 працэнтаў, па VI клясах 23 і 41 школ гораду Менску — да 4—5 працэнтаў. А 60—80 працэнтаў вучняў VII—X клясаў усіх гэтих школ, Ратамскай кіруючай становішчай Інстытуту. Адначасна быў ён выбраны на іншое відзяньне, што землі, далучаныя да Расей, якія прынята называцца Польшчай, тварылі калісці Літву перад актамі вуніі Княства Літоўскага з Каралеўствам Польскім. «Жыхары яе, заўсёды змагарыны, прадпрымчыўны, зайдросныя за свае права, верныя сваім гаспадаром, вызначаліся адвагай і любоўю бацькаўшчыны. Ганарыстыя сваім паходжанынім Ліцьвіны... перахавалі свае звычаі, кадэкс законаў (статут), урады... існавала літоўскае войска... Вось, Найясцінейшы Маестат, надышла хвіліна, каб адхіліць уплыў на насељніцтва, якія можа зрадзіць у яго надзея на адбоду Польшчы цераз дзеянія Напалеона, вось хвіліна, каб даць яму пазнацца зацікаўленыне, якое царскі маестат прывязвае да іх лёсу, што магло бы́ таскама прыঢ়гніць дапамогу Паліяку, жыхароў Княства Варшаўскага»...

У далейшым мэмарыяле высочае такі дамаганыні: 1) выдзяленне Вялікага Княства Літоўскага ў складзе васьмі губерні — Віленскай, Горадзенскай, Менскай, Віцебскай, Магілёўскай, Валынскай і Падольскай. 2) утрыманье на назаванай прасторы Літоўскага Статуту; 3) устаноўленыне Вільні, якія сталіцы, Найвышэйшага Трыбуналу; 4) устаноўленыне падаткаў тых самых, якія ў іншых расейскіх губерніах; 5) устаноўленыне ў Вільні Намесніцтва, якое маглі бы́ заніць або нехта з вялікіх князёў, або царская сястра Кацярына (аб гэтым была гутара Агінскага з Аляксандрам.)

Нічога пакульшто не гаварылася ані пра арганізацію войска, скарбу, школьніцтва, аў канстытуцыі і многіх іншых рэчах, нічога таскама не ўспаміналася аў дачыненіні да Польшчы. Кн. Любэцкі, якія супрацоўнічай пры ўкладаныні мэмарыялу, ведаў цэнтралістычныя й імперыялістычныя настроі

Як-жя стаіць справа з чытанынem твораў беларускай літаратуры ў іншых школах рэспублікі? І ці зъяўляюцца прыведзеныя лічбы тыповымі? Адказу на гэтыя пытанынія, як і што чытаць дзецым, падлеткам, юнакам школьнага ўзросту, становіцца надзвычай важкім. Выбор прафесіі, будучыні наставника ўніверсітата знаходзіцца ў самай непасрэднай сувязі з прачтыванымі кнігамі.

У Беларускай ССР працуе 11 492 школы, з іх 10 874 — зь беларускай мовай науচаніні. Ува ўсіх школах выкладаеца расейская й беларуская мовы, а таксама расейская й беларуская літаратуры.

Паралельнае выкладаныне дзіўюх братніх мовай і літаратур — характэрна, спэцыфічна асаблівасць школ рэспублікі.

Ужо ў пачатковых клясах, а затым на лекцыях літаратурнага чытаныні ў літаратуре чытаныні знаёміца з лепшымі мастакамі ўзорамі ўздылікамі. Але гэтым, бязумоўна, справа не абліжыўца.

Грэхі, якія апавяданні для дзяцей. У чытаныні вучняў I і II клясаў гэтыя творы складаюць да 90 працэнтаў ад агульнага ліку чытаных кніг Расейскай народнай казкі, казкі народу СССР, казкі А. Пушкіна, Д. Маміна-Сібірака, апавяданні й казкі Л. Талетога, К. Ушынскага, дзіцячыя творы А. Барто, В. Біянкі, К. Чукоўскага, С. Маршка, С. Міхалкова, і іншых савецкіх пісменнікі, казкі Андерсена й братоў Грым і іншых дзіцячых замежных пісменнікі ўзяліяюща ўлюбленымі кнігамі для чытаныння дзяцей 7—8-гадовага ўзросту».

Кніжка Д. Ляшчынскага мае іншыя істотныя недахопы. Перш за ёсё, з'яўляе ўвагу то, што ў ёй вельмі многа матарыялу, які нагадвае звычайнай спраўдзай. Атрымліваеца наградаўскімі.

І чытаныні вучняў I і II клясаў гэтыя творы складаюць да 90 працэнтаў ад агульнага ліку чытаных кніг Расейскай народнай казкі, казкі народу СССР, казкі А. Пушкіна, Д. Маміна-Сібірака, апавяданні й казкі Л. Талетога, К. Ушынскага, дзіцячыя творы А. Барто, В. Біянкі, К. Чукоўскага, С. Маршка, С. Міхалкова, і іншых савецкіх пісменнікі, казкі Андерсена й братоў Грым і іншых дзіцячых замежных пісменнікі ўзяліяюща ўлюбленымі кнігамі для чытаныння дзяцей 7—8-гадовага ўзросту».

Кніжка Д. Ляшчынскага мае іншыя істотныя недахопы. Перш за ёсё, з'яўляе ўвагу то, што ў ёй вельмі многа матарыялу, які нагадвае звычайнай спраўдзай. Атрымліваеца наградаўскімі.

І чытаныні вучняў I і II клясаў гэтыя творы складаюць да 90 працэнтаў ад агульнага ліку чытаных кніг Расейскай народнай казкі, казкі народу СССР, казкі А. Пушкіна, Д. Маміна-Сібірака, апавяданні й казкі Л. Талетога, К. Ушынскага, дзіцячыя творы А. Барто, В. Біянкі, К. Чукоўскага, С. Маршка, С. Міхалкова, і іншых савецкіх пісменнікі, казкі Андерсена й братоў Грым і іншых дзіцячых замежных пісменнікі ўзяліяюща ўлюбленымі кнігамі для чытаныння дзяцей 7—8-гадовага ўзросту».

Кніжка Д. Ляшчынскага мае іншыя істотныя недахопы. Перш за ёсё, з'яўляе ўвагу то, што ў ёй вельмі многа матарыялу, які нагадвае звычайнай спраўдзай. Атрымліваеца наградаўскімі.

І чытаныні вучняў I і II клясаў гэтыя творы складаюць да 90 працэнтаў ад агульнага ліку чытаных кніг Расейскай народнай казкі, казкі народу СССР, казкі А. Пушкіна, Д. Маміна-Сібірака, апавяданні й казкі Л. Талетога, К. Ушынскага, дзіцячыя творы А. Барто, В. Біянкі, К. Чукоўскага, С. Маршка, С. Міхалкова, і іншых савецкіх пісменнікі, казкі Андерсена й братоў Грым і іншых дзіцячых замежных пісменнікі ўзяліяюща ўлюбленымі кнігамі для чытаныння дзяцей 7—8-гадовага ўзросту».

Кніжка Д. Ляшчынскага мае іншыя істотныя недахопы. Перш за ёсё, з'яўляе ўвагу то, што ў ёй вельмі многа матарыялу, які нагадвае звычайнай спраўдзай. Атрымліваеца наградаўскімі.

І чытаныні вучняў I і II клясаў гэтыя творы складаюць да 90 працэнтаў ад агульнага ліку чытаных кніг Расейскай народнай казкі, казкі народу СССР, казкі А. Пушкіна, Д. Маміна-Сібірака, апавяданні й казкі Л. Талетога, К. Ушынскага, дзіцячыя творы А. Барто, В. Біянкі, К. Чукоўскага, С. Маршка, С. Міхалкова, і іншых савецкіх пісменнікі, казкі Андерсена й братоў Грым і іншых дзіцячых замежных пісменнікі ўзяліяюща ўлюбленымі кнігамі для чытаныння дзяцей 7—8-гадовага ўзросту».

Кніжка Д. Ляшчынскага мае іншыя істотныя недахопы. Перш за ёсё, з'яўляе ўвагу то, што ў ёй вельмі многа матарыялу, які нагадвае звычайнай спраўдзай. Атрымліваеца наградаўскімі.

І чытаныні вучняў I і II клясаў гэтыя творы складаюць да 90 працэнтаў ад агульнага ліку чытаных кніг Расейскай народнай казкі, казкі народу СССР, казкі А. Пушкіна, Д. Маміна-Сібірака, апавяданні й казкі Л. Талетога, К. Ушынскага, дзіцячыя творы А. Барто, В. Біянкі, К. Чукоўскага, С. Маршка, С. Міхалкова, і іншых савецкіх пісменнікі, казкі Андерсена й братоў Грым і іншых дзіцячых замежных пісменнікі ўзяліяюща ўлюбленымі кнігамі для чытаныння дзяцей 7—8-гадовага ўзросту».

Кніжка Д. Ляшчынскага мае іншыя істотныя недахопы. Перш за ёсё, з'яўляе ўвагу то, што ў ёй вельмі многа матарыялу, які нагадвае звычайнай спраўдзай. Атрымліваеца наградаўскімі.

І чытаныні вучняў I і II клясаў гэтыя творы складаюць да 90 працэнтаў ад агульнага ліку чытаных кніг Расейскай народнай казкі, казкі народу СССР, казкі А. Пушкіна, Д. Маміна-Сібірака, апавяданні й казкі Л. Талетога, К. Ушынскага, дзіцячыя творы А. Барто, В. Біянкі, К. Чукоўскага, С. Маршка, С. Міхалкова, і іншых савецкіх пісменнікі, казкі Андерсена й братоў Грым і іншых дзіцячых замежных пісменнікі ўзяліяюща ўлюбленымі кнігамі для чытаныння дзяцей 7—8-гадовага ўзросту».

Кніжка Д. Ляшчынскага мае іншыя істотныя недахопы. Перш за ёсё, з'яўляе ўвагу то, што ў ёй вельмі многа матарыялу, які нагадвае звычайнай спраўдзай. Атрымліваеца наградаўскімі.

І чытаныні вучняў I і II клясаў гэтыя творы складаюць да 90 працэнтаў ад агульнага ліку чытаных кніг Расейскай народнай казкі, казкі народу СССР, казкі А. Пушкіна, Д. Маміна-Сібірака, апавяданні й казкі Л. Талетога, К. Ушынскага, дзіцячыя творы А. Барто, В. Біянкі, К. Чукоўскага, С. Маршка, С. Міхалкова, і іншых савецкіх пісменнікі, казкі Андерсена й братоў Грым і іншых дзіцячых замежных пісменнікі ўзяліяюща ўлюбленымі кнігамі для чытаныння дзяцей 7—8-гадовага ўзросту».

Кніжка Д. Ляшчынскага мае іншыя істотныя недахопы. Перш за ёсё, з'яўляе ўвагу то, што ў ёй вельмі многа матарыялу, які нагадвае звычайнай спраўдзай. Атрымліваеца наградаўскімі.

І чытаныні вучняў I і II клясаў гэтыя творы складаюць да 90 працэнтаў ад агульнага ліку чытаных кніг Расейскай народнай казкі, казкі народу СССР, казкі А. Пушкіна, Д. Маміна-Сібірака, апавяданні й казкі Л. Талетога, К. У

Нашыя суродзічы ў Польшчы

Гарадзкі аддзел БГКТ у Беластоку адзначыў нядайна першую гадавіну свайго існаваньня. Гэты аддзел за год свае працы здолеў згуртаваць вакол сабе больш за 400 дзеяльных сябров, лік якіх і ў далейшым збольшваеца з кожным днём. Прый аддзеле зарэгістравана бібліятэка з 2000 тамамі, якой карыстаецца больш за сотню сталых чытачоў. Эстрадная група, якая існуе пры аддзеле, ведамая ўжо сваімі мастакамі выступамі на толькі жыхарам Беластоку, але і іншых мясцовасцяў.

Завочная Наставіцкая Студыя ў Беластоку 29 ліпеня ўручыла дыплёмы 35 выпускнікам, зь якіх 17 было з аддзяленнем беларускай філялістікі, 14 — з аддзяленнем фізыкі, 4 — педагогічных дысцыплін. Гэта быў першы выпуск абсалвантута беларускай філялістікі. Выпускнікам беларускай філялістікі Галоўнае Праўленне БГКТ ўручыла кніжныя ўзнагароды.

Прыхільная рэцензія на зборнік «Руны» звязвалася ў «Нашай Культуры», дадатку да ўкраінскай газеты ў Польшчы «Наша слова». У зборнік «Руны», выдадзены Галоўным Праўленнем БГКТ, уваходзіць вершины беларускіх паэтаў у Польшчы, згуртаваных у Беларускім Літаратурным Аб'яднанні і трывайнай якіх звязулецца «Літаратурная Старонка» ў «Ніве». Рэцензіент Аўгент Самахваленка ў сваій рэцензіі п. з. «Паэзія каканінья ў туѓы» вельми дадатна ацэнвае і сам факт звязулення ў съвет зборніка «Руны» і звешчаныя ў ім творы.

44 гурткі беларускай мастакі сама-

дзеянасці існуе цяпер на вёсках Бела-было прысвоена імя Каастуся Каліноўскага. На дошцы выпісана ў польскай і кі адноўка актубына праводзіць свою беларускай мовах: «У вёсцы Мастаўліца, што ў дадзенай 111. III. 1838 г. нарадзіўся КАСТУСЬ КАЛІНОЎСКІ, змагар за нацыянальнае без якое цяжка сабе ўяўвіць нармальную працу самадзеянойа гуртка, у іншым мяццовасці зусім імя съявіліцы, і сацыяльнае вызваленіне паликаў і беларусаў, арганізатар і кіраўнік студзенскага паўстання на Беларусі і Літве. Загінуў з рук царскіх сатрапаў 10. III. 1864 г. у Вільні. Ушаноўваючы паміч героя жыхары Мастаўліян прысвойваюць яго імя. Сакавік 1959».

Беларуская этнографічнае сэкцыя паўсталі пры Беластоцкім аддзеле польскага этнографічнага таварыства. На віковым сакратаром сэкцыі быў выбраны млады беларускі спэцыяліст мір. Мікалай Гайдук. Мэтай сэкцыі — збиральніне фальклёру і інфармацыі аб беларускай народнай культуры на Беластоцкіх пашыраныя сядром польскіх вучоных зацікаўленыя гэтаю культурой, ладжаньне выставак беларускага народнага мастацтва і г. д. Сэкцыя ўжо рыхтуе на Беластоку выставку беларускага народнага мастацтва, якая поўным будзе паказвацца ў павятовых мястечках. Плян-ицес на базе гэтае выставкі таварысьціў у Бельску пачаткі беларускага музею. Беларуская этнографічнае сэкцыя арганізуе таксама на мясох гурткі фальклёрыст-аматару. Дасюль паўсталі два такія гурткі ў вясіроўдзі настаянікаў, у якіх згуртавалася 58 асоб. Больш каштоўныя запісы ў дасьледваніні зь беларускага фальклёру «Беласточчыны» будуть публікавацца ў «Ніве» і ў зборніку навуковых дасьледванін, які выдаётся Зл. Штату Амерыкі наступнага звязу:

Ваша Высокая Дастойнасць
Спадар Прэзыдэнт Зл. Шт. Амерыкі
Дзвіт Айзэнгаўэр

«У мамент вялікай й пасыльдоўнага наступу Москвы пад правадырствам ціарніцтва дыктатара Мікіты Хрушчова на вольны съвет адкрытым напасцямі, дыктатамі, пагрозамі, дзеянінем 5-ых каленоў, зрыванінамі канфэрэнціяў і г. д. Москва штурмом націса панялоўленіе акупаваных народоў, сядром якіх ёсьць і Беларускі Народ, з якога мы паходзім. Масавыя наслінныя перасяленія ў Сібір і Казахстан падмінілі ранейшыя сталінскія дэпартыі беларускага насельніцтва, так што штогод наглядаеца сыстэматычнае маленіе Беларускага народу, чаго ня можа навет скаваць афіцыяльная савецкая статыстыка. На Беларусі цяпер, як ніколі перад гэтым, праводзіцца насліннае русыфікацыя й канчатковое вынішчанье нацыянальных культурных асаблівасцяў. Школы ў БССР пераўстали быць ужо паводле мовы — беларускім, і толькі дзеля прыкрыцца ўсленай русыфікацыі, існуе некалькі школаў ніжэйшага ўзроўня, якія ў найбліжэйшым часе падзяліцца функцыяй між сабою. У Рэвізійнай Камісіі былі выбраны: — Васіль Мельниковіч, Юрка Станкевіч і Поля Груцько. Рэзольюцыяй Камісіі (Ю. Станкевіч, В. Русак і М. Казлькоўскі) было пастановлене выслацца прывітаніні: — Прэзыдэнту ЗША Айзэнгаўеру, — Прэзыдэнту Рады БНР, — Архіепіскапу Васілю Сакратару Свяшч. Сабору Япіскапаў ВАПЦ на Чужыне, — Губэрнату Штату Нью Джэрсі, і — Маёру гораду Саўт Рэйвэр.

Як выглядае месец інжынеру і тэхнікаў для запускаў спадарожнікаў зямлі і ракетаў на месяц хапае, каб і надалей трубіць аб перадавой краіне съвету, а людзей могуць лячыць розныя шарялтаны тъпупы Тычыніна. Ул. Сыцяблевіч

часапісе спатыкаем фатаграфіі з пахвалынімі подпісамі: скончышы дзеяцігодку, пайшла прадаваць у родны калгас съвінарка ці далярка. Іншыя ж на заклік «роднай» партыі падехалі на цаліну ці на будоўлі камунізму. А колькі з іх пайшло на мэдзьцынскія факультеты?

Як выглядае месец інжынеру і тэхнікаў для запускаў спадарожнікаў зямлі і ракетаў на месяц хапае, каб і надалей трубіць аб перадавой краіне съвету, а людзей могуць лячыць розныя шарялтаны тъпупу Тычыніна. Ул. Сыцяблевіч

запасіце спатыкаем фатаграфіі з пахвалынімі подпісамі: скончышы дзеяцігодку, пайшла прадаваць у родны калгас съвінарка ці далярка. Іншыя ж на заклік «роднай» партыі падехалі на цаліну ці на будоўлі камунізму. А колькі з іх пайшло на мэдзьцынскія факультеты?

Як выглядае месец інжынеру і тэхнікаў для запускаў спадарожнікаў зямлі і ракетаў на месяц хопае, каб і надалей трубіць аб перадавой краіне съвету, а людзей могуць лячыць розныя шарялтаны тъпупу Тычыніна. Ул. Сыцяблевіч

Моладзь актыўізуецца

(Заканчэнне з 3-й бач.)

тэльпіцына ў Савецкім Саюзе бысплатная. Дзе-ж лёгік? Найже ў СССР людзі ня маюць здаровага розуму, ня могуць адрозніць добра ад блага? На гэтыя пытанні мы не знаходзім адказу ў большавіцкай прэсе. Мы пастараемся гэта рабіць на месцы I. Клімашэўскай — нам Калыму не пагражаем.

Эта адрыгваючца сталінскія чыстыкі, Хрушчоўская школьная реформа і цаліна. Амаль у кожнай савецкай газэце ці

тэльпіцына ў Савецкім Саюзе бысплатная. Дзе-ж лёгік? Найже ў СССР людзі ня маюць здаровага розуму, ня могуць адрозніць добра ад блага? На гэтыя пытанні мы не знаходзім адказу ў большавіцкай прэсе. Мы пастараемся гэта рабіць на месцы I. Клімашэўскай — нам Калыму не пагражаем.

На Захадзе, дзе ёсьць вельмі разьвітая мэдзьцынская аўтагура насељніцтва, та-

кія тэрміны як: шантаж, прырабіць, зна-

хаю ім падобныя — зусім невядомыя. А

захарах можна прачытаць у дзеяльных

казахах, і ў гэта людзі столькі вераць, як і ў існаваньне бабы Яті ці розных вялі-

канікаў — чарапінкоў. У Савецкім Саюзе, у гэтае «перадавой» сацыялістычнай краіне съвету спраўа выглядае інчай.

Перад намі газета «Советская Беларусь» зь дні 23. 8. 59. З фэльетону «Кол-

довство без гарантіі» дадаўваемся, як

адзін з тэхікі захароў, кальгаснік Ты-

чынін у Глуску «лечыць» і пасылае на

той съвет людзей. Падаючца таксама ў

прывізіўшыя ялоньх ахвяраў. Звычайна

у цывілізаваных краінах умешваюць

маскоўскія ўлады й падаючца такога

«лекара» да крымінальной адказнасці.

Гэта, навет, і ў тым выпадку, калі лекар ёсьць з дыпломам. Але ў Савецкім Саюзе, у відачы, «народ гэта не зажадаў ад

ураду», як гэта было з прымянењнем смертнае кары.

Што-ж на гэта ўлады? Іх ня цікавіць, што людзі ўміраюць ад «лячэння» жулі-

ка. А маскоўская прэса? Таксама ні слоў.

Маўчаныне зусім ня значыць, што

прадстаўнікі ўлады ня ведаюць аб пра-

ступках Тычыніны, але зрабіць канек-

ягнон «дзеянасці» — гэта пазбавіць на-

сељніцтва тae апошніе хоць і рызы-

коўнае магчымасць лячыцца.

Ужо сорак год большавіцкая прапага-

нанія растрబіла на ўсе лады аб дасы-

неніях Савецкага Саюзу, аб заможным,

радасным і часлаўкім жыцці насељ-

ніцтва СССР. У гэтае сацыялістычнай

«цывільдні» ўсё бысплатна: наука, ля-

чынін... і... праца. Ня траба быць вялі-

кім спэцыялістам савецкіх праблемаў,

каб бачыць нагласкы камуністычнай

прапаганды, чытаць іхнюю прэсу, так-

сама як і недаречнасць I. Клімашэў-

скай, калі яна паясняе, чаму людзі

здаюць да знахара лячыцца. На гэтае пы-

таныне «чаму», яна дае навінны адказ:

«Дастагака яшчэ людзей на зямлі, като-

рых гаворыцца, і без нажывы клююць».

Запраўды, наскolkы наўнайня людзі ў

Савецкім Саюзе! Ідуць лячыцца да зна-

хара, рзынкуючы жыццём і мусіць за

гэтае «лячэнне» плаціць, у той час, як

Зъезд у Чыкаго

Адным з буйных праіваў дзеянасці беларускай эміграцыі ў Амерыцы ў пэрыядзе прыезду Хрушчова ў Амерыку быў нядайна адбыты ў Чыкаго Беларускі «Рэлігійна-Культурны Тыдзень» (29 жн. 8 вер.), у якім прынялі ўдзел шматлікія прадстаўнікі з Чыкаго, Новага Ерку, Кліўленду і з іншых гарадоў Амерыкі. Уздынікі Зъесду пільна працавалі на працце цлага тыдня над спрэвам большага звяздання беларускай эміграцыі, пад ідэяй рэлігійнага і культурнага адзінства і над праблемамі шырнай усуведамленай заграніцы аб паняволені Беларусі народу мець заўсёды перад вачыма цяжкую долю гэтага народу, які вершыць у сваіх вызваленіях прыніці памачы цывільдні дэмакратычнай свабоды — матуцнага амэрыканскага народу. Найхі не прылоняюць Вашай пільнасці ніякія салодкія слова галавы варожага камуністычнага съвету:

Ваша Высокая Дастойнасць
Спадар Прэзыдэнт Зл. Шт. Амерыкі
Дзвіт Айзэнгаўэр

«У мамент вялікай й пасыльдоўнага наступу Москвы пад правадырствам ціарніцтва дыктатара Мікіты Хрушчова на вольны съвет адкрытым напасцямі, дыктатамі, пагрозамі, дзеянінем 5-ых каленоў, зрыванінамі канфэрэнціяў і г. д. Москва штуром націса панялоўленіе народоў, сядром як